

op het schrij-
Pinksterweek
in zijn adres
appel op het
zoort in het
d heeft deze
oe kan men

al eens den
iet, wil niet.
k kom niet?

K. S.

steeds voor
vorden, spre-
ging tot ge-
uit de open
art gegrepen.
urd? Wat is
en Prof. Den
onner, presi-
corresp. met
ens een Toe-
op de zaak-
elder Schrift-
ch moge we-
de elsen van
gemeenschap
igt.
ord ik steeds
g van de Ge-
juridisch ge-

K. S.

A. Bos.

de voorstel-
en (Assen):
maaijk ker-
aar voor al-
gen gesloten
at dit laatste
icht, de een-

K. S.

r een

e lezen we:
n de ecume-
i, welke ge-
e is een ver-
apids (Noord
ten niet uit-
en heeft de
ake onder-
der ons daar-
eliasingen in
wezen wordt
uitgenodigd
kerken deze
opgave van
kerkeraad-
ons gevoelen
wordt.

de Chr. Ref.
hebben we
jdanus daar
ineens?

allinvie-
dentie
ed Reforme-
ed gerefor-
meerde
opmerking:
moed, door
ervangings-
ze van mos-
K. S.

de:

odocratische
comen wordt
en, dat men
g uitsluitend
een aantal
elkaar ge-
ontstellende
ven over de
aar gedeva-
an het leven
mene gratie.
tuur, vraagt
met samen-
t opgeleverd.
niet met een
en zijn geen
gaat om de
ring kan er
ht wordt de
geen nieuwe
t de synode
eputaten der
te gaan".

K. S.

Omgekeerd, wanneer de rechters „het recht eens mans bulgen voor het aangezicht des Allerhoogsten", als ze „een mensch verongelijken in zijn twistzaak" (Klaagl. 3:35, 36) de Heere zal het zien en zoeken; als Israëls voorgangers, waaronder de rechters, hun ambt hebben ontheiligt, staat er: „Zoo heb ik dan mijn grimmigheid over hen uitgegoten, in het vuur van mijn toorn gloed hen verteerd; hun weg heb ik over hun hoofd gebracht, spreekt de Heere Heere" (Ezech. 22:31).

Mag nu de positie van rechter en veroordeelde, waarbij de eerste zegt en volhoudt: „Ik heb u naar het recht Gods gevonden als verscheurder van het lichaam van Christus", en zeggen moet: „op grond van uw volharding in uw zonde staat ge buiten Gods Koninkrijk, tenzij ge u alsnog zult bekeeren" — vergeleken worden met het Corinthisch voorttrekken van den eenen prediker boven den anderen, en met een twist tusschen vader en moeder in 't gezin?

Het baat niet hier de liefde en de zelfverloochening te hulp te roepen en te zeggen: ge moet de minste willen zijn. Het door broeder Bos in dit verband aangevoerde tekstenmateriaal gaat buiten de kwestie in geding om.

Toen de Apostel Petrus faalde te Antiochië en uit menschenvreze de Joodsche spijswetten, wier naleving hij eerst uit beginsel had losgelaten, weer ging onderhouden en velen door zijn velerij mede afvoerde (Gal. 2:13)

werd hij, ofschoon hij geen scheuring bedoelde, en zulk een scheuring slechts bij consequentie uit zijn doen kon worden afgeleid,

door den Apostel Paulus, den man die geschreven heeft 1 Cor. 7:29, 1 Cor. 16:23, Fil. 2:3, Rom. 12:10, Gal. 6:1, 2 Cor. 5:18—20, 1 Cor. 1:10, 2 Thess. 2:3—12, Ef. 4:1, 1 Cor. 10:31—33, Rom. 12:21 (en meer teksten, door broeder Bos aangehaald) en die deze woorden niet alleen neerschreef, maar door de genade Gods ook onderhield,

niet apart geroepen om de kwestie onderling tot oplossing te brengen, waarbij Paulus „de minste was", niet in een weg van gemeenschappelijke schuldbejdenis (denk aan Paulus' verleden, ook aan het feit, dat hij eenigen tijd schijnt gewacht te hebben: het was een moeilijk werk voor hem, hij deed het niet gaarne — Greijdanus, Commentaar, bl. 166 — waar door de Apostel Paulus dan toch mede verantwoordelijk zou geweest zijn voor vermeerderde zonde bij Petrus en diens navolgers) als „basis" tot „oplossing" van het conflict geleid,

maar werd hij door den Apostel Paulus in het aangezicht weerstaan, omdat hij veroordeeld was, d.i. omdat hij een daad gedaan had, die hem een veroordeelde deed zijn, zijn eigen doen veroordeelde hem. Paulus heeft tegenover Petrus gestaan, oog in oog, en hem kloekmoedig in het gezicht zijn fout voorgesteld. En hij deed dat in aller tegenwoordigheid, niet onder vier oogen, maar in een gemeenschappelijke vergadering, zoodat alle daar aanwezigen, de geheele gemeente, het konden zien en hooren (Greijdanus, Commentaar, bl. 161, 168). Want zijn woord gold niet alleen Petrus, maar ook de anderen, die er evenzeer door teruggebracht, en tot het rechte inzicht in het Evangelie geleid moesten worden (bl. 168).

En dan komt de liefde hierin uit, dat wij niet uit de hoogte, niet uit wraak, niet om eigen eer handelen, en den ander op zijn erkentenis van schuld en laten van het kwaad gaarne de broederhand reiken.

Maar we vergeten geen oogenblik: de liefde tot den naaste wortelt in de liefde tot God. En 't gaat om Zijn Evangelie, Zijn waarheid en recht. Als die waarheid en dat recht door kerkelijke rechters publiek misbruikt zijn, vordert dan Gods eere niet, dat er publiek herstel geschiedt? En is het in overeenstemming met die eere, dat we ons haastig om de ronde tafel scharen, om zonder dat de gemeente den gang van zaken mag volgen, als in 't verborgen, de zaken in 't gelijk te willen breien?

P. D.

Theologische Hoogeschool

Het college van hoogerleraren maakt bekend:

1e. Dat zij, die voor het eerst als student aan de Theologische Hoogeschool wenschen te worden ingeschreven, op Vrijdag 1 October a.s., des morgens om 10 uur, in het gebouw van de Theol. Hoogeschool Broederweg 15 worden verwacht. Overgelegd moeten worden:

a. bul staatsexamen of eindexamen gymnasium of lyceum; b. getuigschrift van den kerkeraad;

2e. dat des middags van dienzelfden dag, om 2.30 uur, gelegenheid zal gegeven worden, ter inschrijving van nieuwe studenten en recensie van hen, die reeds eerder als student aan de Theol. Hoogeschool waren ingeschreven.

Voor inschrijving en recensie wordt vereischt het overleggen van de kwitantie collegegeld eerste helft cursus 1948—1949;

3e. dat des avonds om 8 uur de lessen zullen worden geopend door den pro-rector professor P. Deddens.

Namens het college voornoemd,

P. DEDDENS, h.t. secretaris.

Theologische Hoogeschooldag

Het agendum voor den Theologischen Hoogeschooldag is wat betreft de spreekbeurten als volgt:

Nieuwe Kerk (leiding: Prof. Deddens), des morgens Prof. Veenhof en Prof. Schilder; en des middags de heer P. Jongeling te Groningen, en Ds W. Scheele te Arnhem.

Broederkerk (leiding: Ds H. Knoop), des morgens Prof. Schilder, en Prof. Veenhof; des middags Ds W. Scheele en de heer P. Jongeling.

Bovenkerk (leiding: Ds D. van Dijk), des morgens de heer P. Jongeling, en Ds W. Scheele; des middags Prof. Veenhof, en Prof. Schilder.

Aanvang te 9.45 uur precies en des middags 2.15 uur precies.

De kaarten voor Nieuwe Kerk, Broederkerk en Bovenkerk zijn verzonden. Willen allen die een kaart hebben voor één der genoemde kerken zoowel des morgens als des middags dezelfde kerk bezoeken? Ieder hoort toch alle sprekers. Laat voorts hen voor wie nog geen kaart is aangevraagd, toch een toegangskaart aanvragen. Getracht zal worden ieder zooveel mogelijk een behoorlijke plaats te geven. Aan allen die een kaart hebben ontvangen wordt dan ook dringend verzocht de plaatsen zooveel mogelijk uiterlijk 9.30 uur te bezetten daar anders de niet bezette plaatsen beschikbaar zijn voor hen die geen kaart hebben aangevraagd. Enkele gereserveerde plaatsen moeten een kwartier tevoren bezet zijn.

De broeders en zusters die per autobus uit de provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Oostelijk Overijssel komen worden verzocht uit te willen stappen bij het station, dus aan de overzijde der stad. De bussen, die uit die richting komen, worden van politiewege niet in de stad toegelaten. Deze autobussen moeten worden geparkeerd in den „Nieuwen Weg" en het Veiling-terrein. De verkeers-politie zal hiervoor nadere aanwijzingen geven.

Indien er nog zijn, die logies willen aanvragen, dan wordt hun met den meesten nadruk verzocht dit zoo spoedig mogelijk te doen. Laat men daar niet mee wachten tot de laatste week, want dan is er kans dat er geen logiesruimte meer beschikbaar is. De leden van de Gereformeerde Kerk van Kampen doen hun uiterste best om ieder behoorlijk te ontvangen. Zoo spoedig mogelijk logies aanvragen bij den pedel der Hoogeschool, br. J. Bos, Broederweg 15.

Aan de Heeren Studenten wordt meegedeeld dat zij

Eenige opmerkingen

naar aanleiding van Dr J. Verkuy's dissertatie VI (Slot)

De natuurrechtsleeraars uit vroegere perioden waren nu eenmaal slechte ethnologen en dat kon ook moeilijk anders, daar de ethnologie nog een jonge wetenschap is, doch de twintigste-eeuwse verspreiders van een leer, welke uitgaat van een „theologia naturalis", „licht der natuur", „aangeboren zedelijk normbewustzijn" enz. moesten toch wat meer profijt trekken van de ethnologie.

Ziehier, wat de r.k. missionaris en ethnoloog (met 30-jarige ervaring onder natuurvolken) H. Geurtjens schrijft:

„Toen op Ned. N. Guinea de regeering een einde maakte aan de koppensnellerij en de plichtmatige orgien van ontucht, haalde zij de twee pijlers omver, waarop de samenleving der Marindineezen rustte. Het was dus een geweldige ingrijpen in de levensvoorwaarden van dit volk".

Sir Hubert Murray, Lieutenant Governor van Papua (Eng. N. Guinea) schreef dan ook: „Volgens onze Britsche opvattingen had deze maatschappelijke omwenteling het einde der Marindineezen moeten zijn; wij konden niet anders verwachten, dan dat zij alle levenslust zouden verliezen en eenvoudigweg verdwijnen. Ook de ethnoloog en neuroloog Rivers beweert, dat men het uitsterven van verschillende stammen in Melanesië niet zoozeer moet toeschrijven aan venersche ziekten of tuberculose, maar hoofdzakelijk aan moral of mental depression, levensmoedigheid.

De regeering is vaak wel verplicht tot hardhandig optreden tegen zulke misbruiken. Zij slaat echter daardoor een volk uit het lood en laat verder aan dit volk over zijn evenwicht terug te vinden. Een primitief volk mist evenwel daartoe de kracht en het aanpassingsvermogen en vindt in zijn simplistische levensvoorwaarden daartoe de mogelijkheden niet.....".

De schrijver erkent, dat het noodzakelijk is, zulke misbruiken met geweld te onderdrukken, „maar", zoo vervolgt hij, „in het oog der menschen staat zulk een onderdrukking gelijk met het hun ontnemen van een onontbeerlijke levensvoorwaarde.....".

„Het ligt voor de hand, dat zooiets een gedrukte, neerslachtige stemming brengt over die menschen; zij bukken in een gevoel van hulpeloosheid voor de overmacht, maar met wrok en wrevel in het hart".

Wat blijft er, in het licht van dit alles, over van Dr Verkuy's bewering (die niet op ervaring berust, maar op gemeene-gratie-theorie), dat „het geweten

Woensdag 29 Sept. des middags 5.30 uur in de aula der Hoogeschool worden verwacht, waar hun enkele belangrijke mededeelingen zullen worden gedaan.

Op dit oogenblik zijn er al honderd en drie en twintig bussen gemeld. De regelingscommissie doet haar uiterste best.

Onderwerpen der sprekers worden nog bekend gemaakt.

Na afloop van den bidstond zal in de Stadsgehoorzaal gelegenheid gegeven worden voor een begroetingssamenkomst. Daar wordt tegen voordeeligen prijs een goede kop koffie aangeboden en andere consumptie.

J. B.

K. S.

Theologische Hoogeschooldag-lied

Een aantal meelevende broeders en zusters heeft zich gevormd („organisch") als Zangkoor op den Hoogeschooldag. Ze zullen dit lied ten gehoor willen brengen:

SCHOOLDAGLIED.

Dit is de dag van school en kerk,
Van vreugde en geschenken,
Waarop wij 's Heeren wonderwerk
Met hart en mond herdenken.

Hij was het, die in bang gevaar,
Zijn kerk hier wilde bouwen,
Hij redde, reformeerde haar,
Op Hem zij ons betrouwen.

Bewaar ons, Heere, bij Uw Woord,
Bewaar de school der kerken.
Wil haar, daar zij U toebehoort,
Bevestigen en sterken.

Heer Jezus, hoe de wereld woed',
Hoe zij verdruk' de vromen.
Uw heil leer blijf ons hoogste goed,
Tot Gij zult wederkomen.

Tot mijn spijt mag ik de muziek hier niet afdrucken; men wil het element der verrassing niet ontberen. Dat zij zoo. De bezoekers kunnen er op rekenen, dat zij straks de muziek wel in handen krijgen en ook zelf mogen zingen.

Na het koor, natuurlijk: iedereen op zijne wijs. En ook iedereen op zijn beurt.

K. S.

ZENDING EN EVANGELISATIE

van deze volken „meestal" ('t zou natuurlijk altijd zoo moeten zijn. G.) medegetuigenis gaf aan de noodzaak en rechtvaardigheid van deze beslissing" (blz. 277).

Heele volksstammen zijn ten onder gegaan, geestelijk ontredder, levensmoed en versomberd. Voor den „weerschoon van de Wet Gods" waren ze stekeblind. Ze waren van onzedelijk niet zedelijk geworden, maar „zedeloos", doordat er in hun geweten niets was, niets „aangeborens", niets „natuurlijks", dat „mede-getuigde".

Zie nu eens, welk een gewetensdwang Dr V. met zijn delict-bestraffing aan belijders van niet-christelijke religies wil opleggen. Waar blijft de „vrije, persoonlijke beslissing tegenover het evangelie" voor die menschen, als de Overheid eerst met het zwaard wat christelijke geboden bijbrengt? Toegegeven moet worden, dat het klimaat voor missionarissen wel wat milder wordt, als bijvoorbeeld de consumptie der kannibalen met geweld in andere banen wordt geleid. Niettemin voor die natuurvolken is niet meer aanwezig, wat Dr V. noemt: „de gelegenheid om in vrijheid te beslissen, totdat Christus zelf in den Dag van den Oogst scheiding zal maken".

Geen godsdienst mag van de godsdienstvrijheid, zooals Dr V. die omschrijft, worden uitgesloten, dan maakt de Overheid den geestelijken strijd der tegenstellingen onmogelijk en dan gaat ze in tegen Christus' wil, maar hier sluit Dr V. zelf een aantal „archaische religies" uit!

En dit zou dan moeten, omdat ze ingaan tegen DE beginselen van recht en goede zeden? Maar, wat Dr V. tot DE beginselen van recht en goede zeden heeft verheven (en vóór hem de natuurrechtsleeraars van alle eeuwen), is een zeer willekeurige grens. DE beginselen van recht en goede zeden heeft God zelf geschreven in de beide tafelen der Wet. Dat is een ethisch maximum! Voor de Overheid HET richtsnoer. Of zij dat nu erkennen wil of niet; of zij zich er al dan niet van bewust is, het feit is er.

En kan de Overheid dat „ethische maximum" handhaven?

Christus zelf geeft het antwoord: „Vanwege de hardigheid uwer harten niet".

Maar als ambtvedragster, als dienaar van Christus, zal ze steeds al de geboden des Heeren voor oogen houden en ze zal vurig bidden en hopen, dat Christus op den akker, haar ter bewaakings toevertrouwd,